

Заславська Світлана Ігнатівна,
*кандидат технічних наук, доцент, науковий співробітник
лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти НАПН України*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Педагогічна майстерність – це комплексна якість, яка об’єднує в собі різноманітні знання, уміння, навички та особистісні якості педагога, які забезпечують ефективний процес навчання, розвитку та виховання здобувачів освіти. Складові педагогічної майстерності можна розглянути через кілька ключових аспектів:

1. Професійні знання:
 - Предметні
 - Методичні.
 - Психолого-педагогічні.
2. Вміння і навички:
 - Комунікативні.
 - Організаційні.
 - Технологічні.
 - Рефлексивні.
3. Особистісні якості:
 - Емпатія.
 - Творчість.
 - Витримка і терпіння.
 - Мотивація та пристрасть до навчання.
4. Професійні цінності та етика:
 - Відповідальність.
 - Справедливість.
 - Повага: до здобувачів освіти, їх батьків та колег.
5. Неперервне професійне навчання:
 - Самоосвіта.
 - Участь у масових науково-методичних заходах.
 - Підвищення кваліфікації.

Педагогічна майстерність не є статичною; вона вимагає постійного розвитку, самовдосконалення та адаптації до змінюваних умов сучасної освіти.

Педагогічна майстерність охоплює глибину розуміння, майстерність і креативність, які педагоги демонструють у своїй практиці. За своєю суттю, педагогічна майстерність передбачає здатність надихати, мотивувати та надавати здобувачам освіти здібності навчатися все подальше життя.

Наріжним каменем у досягненні цих завдань є інноваційна діяльність педагога, яка є основою педагогічної майстерності.

Інновація у викладанні означає здатність викладачів запроваджувати нові підходи, прийоми та методи, щоб ефективно залучати здобувачів освіти до навчання. Це передбачає адаптацію до мінливих освітніх ландшафтів, інтеграцію технологій та адаптацію навчання для задоволення різноманітних потреб у навчанні. Інноваційні методи викладання не тільки сприяють залученню здобувачів освіти до навчальної діяльності, але й сприяють розвитку навичок вищого рівня мислення, творчості та здатності вирішувати проблеми.

Деякі стратегії сприяння інноваціям в освіті:

1. Професійний розвиток: надання можливостей для безперервного професійного розвитку дає змогу педагогам підвищувати свої навички, досліджувати нові методології та обмінюватися передовим досвідом з колегами.

2. Співпраця та мережеве спілкування: заохочення співпраці та мережевого спілкування серед освітян сприяє обміну ідеями, ресурсами та досвідом, сприяючи розвитку культури інновацій у навчальних закладах.

3. Лідерство підтримки: керівники навчальних закладів відіграють вирішальну роль у сприянні інноваціям, надаючи необхідні вказівки, ресурси та визнання творчих зусиль педагогів.

4. Гнучкість і експериментування: створення сприятливого середовища, де педагоги відчують себе спроможними ризикувати, експериментувати з новими підходами та вчитися на невдачах, є важливим для сприяння інноваціям в освіті.

Нами досліджувалась інноваційна діяльність педагогів професійних навчальних закладів [2; 3].

Анкета самооцінки педагогом інноваційної діяльності включала чотири напрями:

- 1) мотиваційно-творча спрямованість особистості;
- 2) креативність;
- 3) професійні здібності до інноваційної діяльності;
- 4) індивідуальні особливості педагога.

Факторно-критеріальна модель оцінки готовності педагогів ПНЗ до інноваційної діяльності показала, що найбільш вагомий фактор – професійні здібності педагога до здійснення інноваційної діяльності.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії [1].

У сучасному світі, який швидко змінюється, роль педагога виходить за рамки простої передачі знань. Вона охоплює виховання творчих здібностей, критичного мислення та навичок вирішення проблем здобувачами освіти.

Дуже важливим є навчання критичному мисленню.

Як наголошує всесвітньо відомий британський педагог Стівен Д. Брукфілд, незважаючи на різноманітність уявлень про те, що таке

критичне мислення, практично всі педагоги, політики та роботодавці погоджуються, що навички критичного мислення необхідні для добре освічених громадян і є ключовою здібністю для успішних працівників [4].

Інноваційна діяльність педагога професійної школи створює умови для підняття на більш високий щабель рівня підготовки робітничих кадрів в професійних навчальних закладах і, як наслідок, забезпечення економічного зростання в Україні, що особливо важливо в умовах післявоєнної відбудови.

Висновок. Інноваційна діяльність педагога є наріжним каменем педагогічної майстерності та має важливе значення для підготовки здобувачів до успіху в ХХІ столітті. Впроваджуючи інновації у викладання, педагоги можуть посилити залученість здобувачів, розвивати їх критичне мислення та креативність, а також адаптуватися до їх мінливих потреб.

Список використаної літератури

1. Бартків О. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань, 2010. № 1. С. 52-58.

2. Заславська С. І. Інноваційна діяльність педагога професійної школи. *Вісник післядипломної освіти*. Київ, 2016. Вип. 2(31). С. 26-34.

3. Заславська С. І. Інноваційна діяльність педагога професійного навчання // Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій. Матеріали VII Всеукраїнського науково-методичного семінару (3 листопада 2023 р.). Глухів : Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2023. С. 63–66.

4. Brookfield S. D. *Teaching for Critical Thinking: Tools and Techniques to Help Students Question Their Assumptions*. Amsterdam : Jossey-Bass, 2011. 304 pp.